

10-års overblik:
Pædagoger og pædagogfaglige ledere
på det kommunale område

2012-2022

Introduktion og indhold

Denne rapport viser udviklingen i antallet af pædagoger og pædagogfaglige ledere opdelt på 0-5 årsområdet, 6-18 årsområdet samt specialiserede områder for de seneste 10 år. Udviklingen er for kommunale institutioner på BUPL's hovedoverenskomst og lederoverenskomst. Pædagoger ansat i private og selvejende institutioner indgår derfor ikke i rapporten.

Antallet af pædagoger og andet personale er – hvor andet ikke angivet – i hele rapporten opgjort som fuldtidsbeskæftigede. Det vil sige, at to pædagoger, der hver arbejder 18,5 timer om ugen (halv tid), indgår som én fuldtidsbeskæftiget pædagog. Ledelsesspændet på s. 4 og 6 er derimod opgjort i forhold til det faktiske antal pædagogiske medarbejdere pr. leder.

Det er overenskomsten (som den er oplyst i Kommunerne og Regionernes Løndatakontor (KRL), der bestemmer, om en person kategoriseres som pædagogfaglig leder eller pædagog. F.eks. vil en souschef/afdelingsleder i denne rapport blive kategoriseret som pædagog, da souschefer arbejder på overenskomsten for pædagoger.

Opdelingen på 0-5 års området, 6-18 års området og de specialiserede områder er foretaget ud fra kontonumre i KRL. Hvilke kontonumre, der anvendes for hvilke områder, fremgår på side 9.

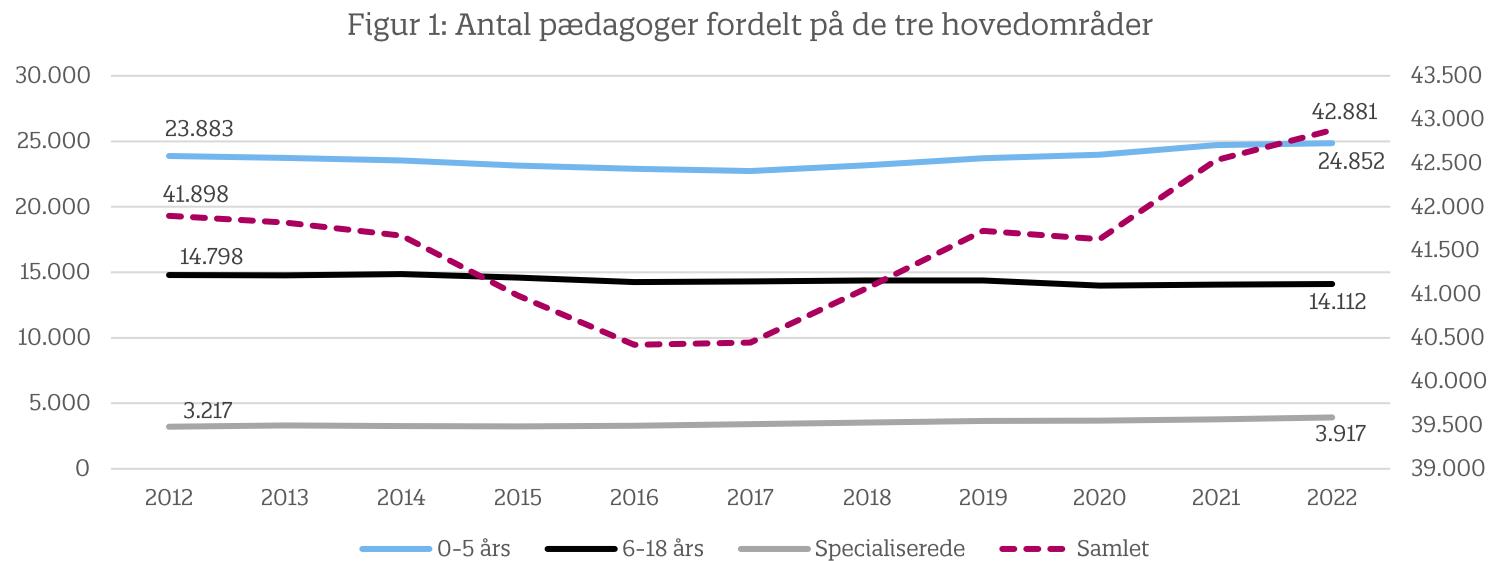
Tallene i rapporten er et nedslag i januar for alle år og tager derfor ikke højde for sæsonudsving. Disse skønnes dog at være uden større betydning for det generelle overblik.

Pædagogernes tre hovedområder	3
Pædagoger på 0-5 årsområdet	4
Pædagogfaglige ledere på 0-5 årsområdet	5
Pædagoger på 6-18 årsområdet	6
Pædagogfaglige ledere på 6-18 årsområdet	7
Pædagoger på de specialiserede områder	8
Bilag	9

Yderligere information – kontakt:

Michael Branner: 6133 3320, mbje@bopl.dk

Pædagogernes tre hovedområder

Tabel 1: Køn og antal

Område	Funktion	Fuldtid	Mænd	Kvinder	Mandeandel
0-5 årsområdet	Daginstitutioner	24.852	2.134	22.717	9%
6-18 årsområdet	Skolefritidsordninger og fritidshjem	8.648	3.177	5.471	37%
	Klubber, fritidstilbud og ungdomsskole	1.435	799	635	56%
	Folkeskoler	3.223	948	2.275	29%
	I alt 6-18 årsområdet	13.306	4.925	8.381	37%
Specialiserede områder	Specialskoler og interne skoler	2.532	718	1.813	28%
	Særlige dagtilbud og klubber	1.154	162	993	14%
	Andet	79	17	62	22%
	I alt specialiserede områder	3.765	897	2.867	24%
I alt		41.922	7.956	33.966	19%

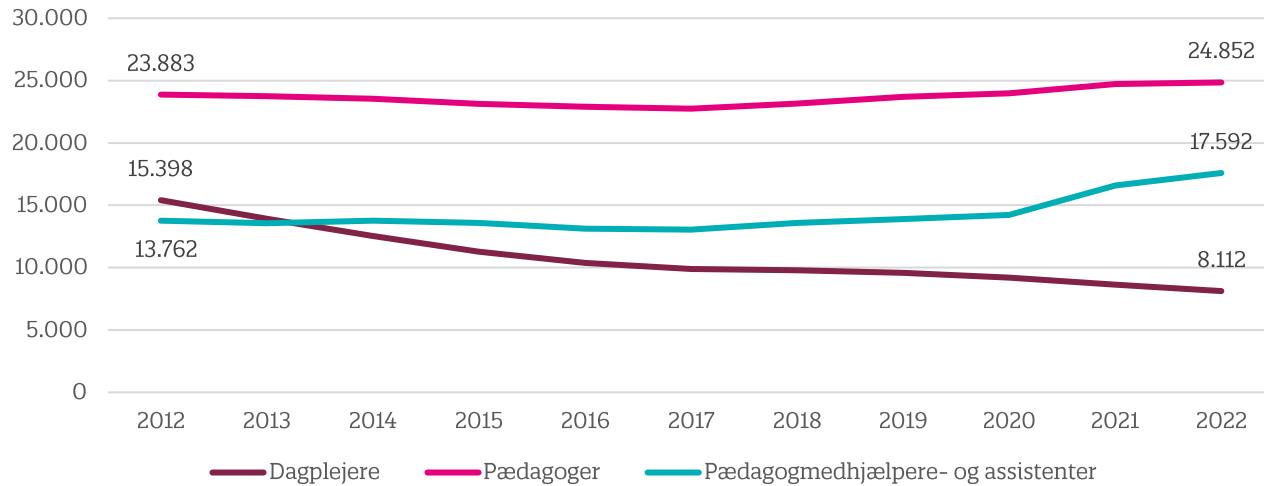
BUPL's pædagoger på hovedoverenskomsten arbejder på primært på tre områder: 0-5 års området (ca. 59 pct.), 6-18 års området (ca. 32 pct.), og de specialiserede områder (ca. 9 pct.).

Antal pædagoger og kønsfordelingen på områderne fremgår af tabel 1. Udviklingen på de tre områder fremgår af figur 1, hvor der over de sidste 10 år har været et fald i pædagoger 6-18 års området, men en stigning på 0-5 års området og de specialiserede områder.

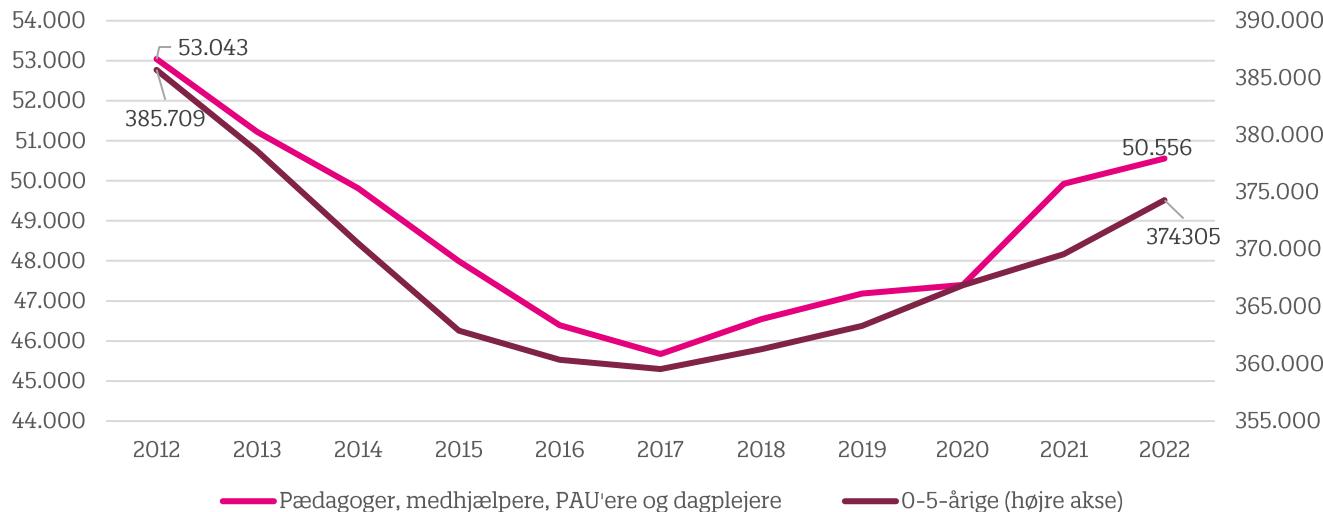
Områdeinddelingen laves på baggrund af konteringen i KRL, dvs. hvis en pædagog er konteret på *Klubber og fritidstilbud* vil denne pædagog arbejde på 6-18 års området, jf. tabel 1. Det er kommunerne, der konterer pædagogerne på baggrund af vejledningen fra Social- og Indenrigsministeriet (Den autoriserede kontoplan, <https://budregn.sim.dk/media/37455/kap-3.pdf>). Områdeinddelingen på baggrund af konteringen er lavet af analyseenheden i BUPL.

Pædagoger på 0-5 årsområdet

Figur 2: Personale på 0-5 årsområdet

Figur 3: Samlet personale på 0-5 årsområdet og antal 0-5-årige

Figur 2: Siden 2012 er antallet af pædagoger på 0-5 års området steget med 969 stillinger, hvilket svarer til 4 pct. Samtidig er antallet af pædagogmedhjælpere og -assistenter steget med 3.830 stillinger og antallet af dagplejere er faldet med 7.286 stillinger.

Figur 3: Siden 2012 er det samlede antal personale på dagtilbudsområdet faldet fra 53.043 til 50.556, hvilket svarer til knap 5 pct. Faldet skyldes udelukkende dagplejen, som det fremgår af figur 1. Samtidig er antallet af 0-5-årige i Danmark faldet fra 385.709 til 374.305, hvilket svarer til ca. 3 pct. Siden 2017 har antallet af 0-5-årige i Danmark været stigende, hvilket forventes at forsætte ifølge Danmarks Statistikks befolkningsfremskrivning (Statistikbanken, FRDK119)

Tabel 2: Sammenholdes 2012 med 2022 er pædagogandelen (ekskl. dagplejere) faldet fra 63,4 pct. i 2012 til 58,6 pct. i 2022. Pædagogandelen er her opgjort uden praktikanter og adskiller sig derfor fra opgørelsen fra Danmarks Statistik.

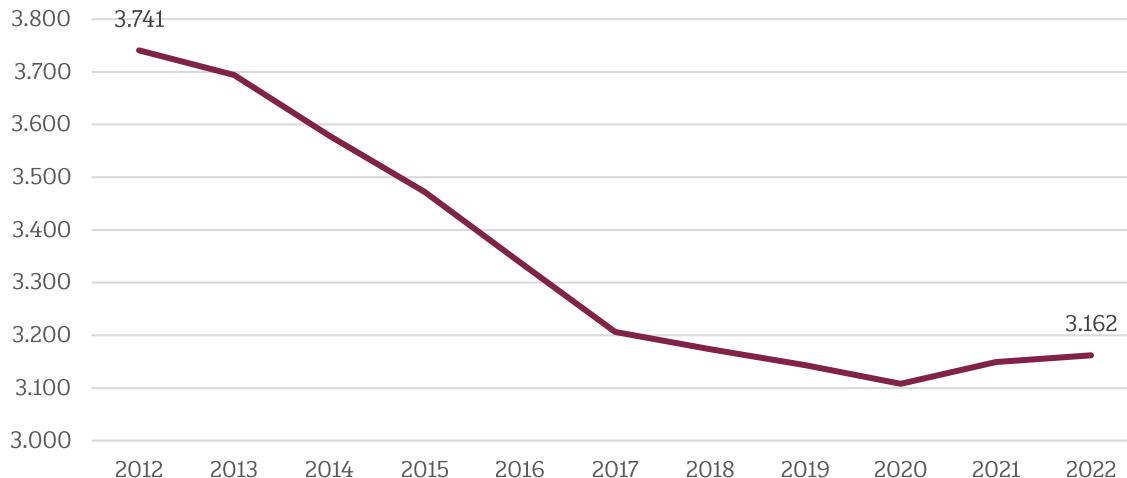
Tabel 2: Personale og elevtal på 0-5 årsområdet

	2012	2014	2016	2018	2020	2022
Pædagoger	23.883	23.532	22.902	23.169	23.976	24.852
Pædagogmedhjælpere og -assistenter	13.762	13.761	13.119	13.577	14.231	17.592
Pædagogandel	63,4%	63,1%	63,6%	63,1%	62,8%	58,6%
Dagpleje	15.398	12.523	10.370	9.797	9.192	8.112
0-5-årige	385.709	370.524	360.364	361.276	366.881	374.305

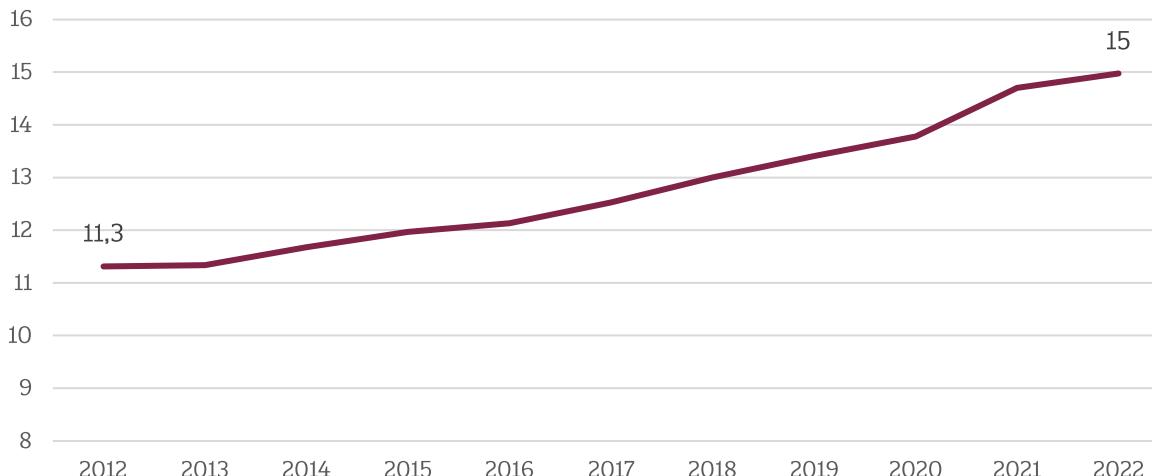
Kilde: Statistikbanken (FOKLAI) og KRL

Pædagogfaglige ledere på 0-5 årsområdet

Figur 4: Pædagogfaglige ledere på 0-5 årsområdet

Figur 5: Medarbejdere pr. leder

Figur 4: Antallet af pædagogfaglige ledere ansat efter lederoverenskomsten er faldet med 579 stillinger de sidste 10 år, hvilket svarer til 15 pct. Faldet er aftaget lidt efter 2017, hvor der var 3.215 fuldtidsbeskæftigede pædagogfaglige ledere.

Figur 5: Der er i 2022 gennemsnitligt 15 medarbejdere (personer) for hver pædagogfaglig leder. Antallet af medarbejdere pr. pædagogfaglig leder har været stigende siden 2012, hvilket hovedsageligt skyldes færre ledere jf. figur 4. KORA anbefaler i deres rapport fra 2015 et ledelsesspænd på 14-20 pædagogiske medarbejdere pr. pædagogfaglig leder (https://bupl.dk/wp-content/uploads/2017/12/filer-rapport_ledelsespænd_kora2015-2691.pdf). Bemærk, at en forbedring af normeringerne alt andet lige vil føre til et større ledelsesspænd.

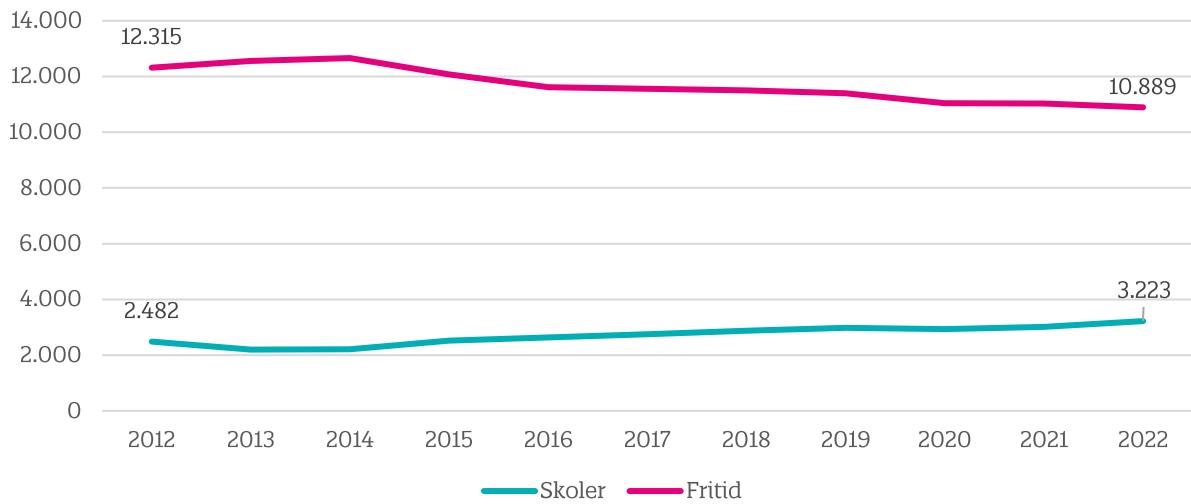
Daginstitutionenheder: Daginstitutioner er ofte opdelt i klynger, hvor der kan være en områdeleder, der dækker flere enheder. Om disse enheder både har en områdeleder og en daglig leder varierer. I 2019 var der ifølge Danmarks Statistik 2.791 kommunale enheder på landsplan (Statistikbanken, BOERN4), men det er ikke muligt at sige, hvordan de pædagogfaglige ledere fordeler sig på områdeledere og daglige ledere. Daglige ledere kan også være ansat på pædagogoverenskomsten som afdelingsledere. Disse indgår ikke i figur 3.

Tabel 3: Pædagogfaglige ledere på 0-5 årsområdet

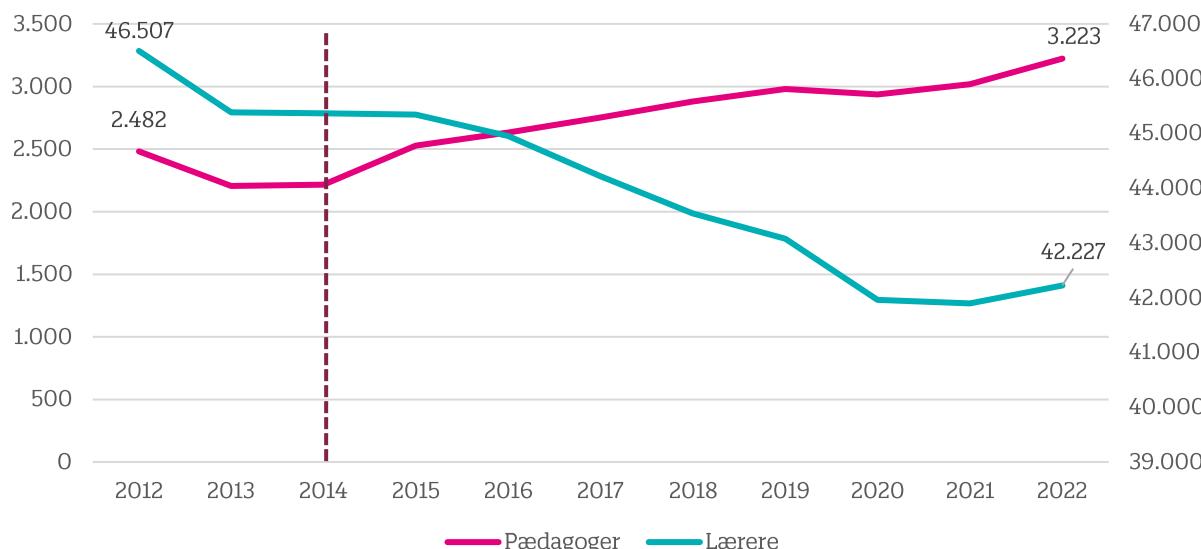
	2012	2014	2016	2018	2020	2022
Pædagogfaglige ledere	3.741	3.579	3.339	3.174	3.108	3.162
Pædagogiske personaler pr. leder	11	12	13	13	13	13

Pædagoger på 6-18 årsområdet

Figur 6: Pædagoger fordelt på 6-18 årsområdet

Figur 7: Pædagoger og lærere på skoleområdet

Figur 6: De sidste 10 år er antallet af pædagoger på fritidsområdet faldet med 1.426 stillinger, hvilket svarer til et fald på 13 pct. Samtidig er antallet af pædagoger på skoleområdet steget med 740 stillinger, hvilket svarer til en stigning på 23 pct. Tallene er behæftet med usikkerhed, da pædagoger ofte arbejder i både SFO og skolen, men typisk kun formelt er ansat på det ene område.

Figur 7: Der kommet 4.280 færre lærere. Antallet af lærere har været faldende, mens antallet af pædagoger på skoleområdet har været stigende. Dette gælder både før og efter skolereformen i 2014.

Tabel 4: Fra 2012-2022 er antallet af elever i folkeskolen faldet med 9,6 pct., og i perioden 2012-2022 er antallet af lærere faldet med 10 pct. Antallet af pædagoger på skole- og fritidsområdet er faldet med 4,6 pct. og antallet af pædagogmedhjælpere og -assisterter er faldet med 6,7 pct.

Tabel 4: Personale og elevtal på 6-18 årsområdet

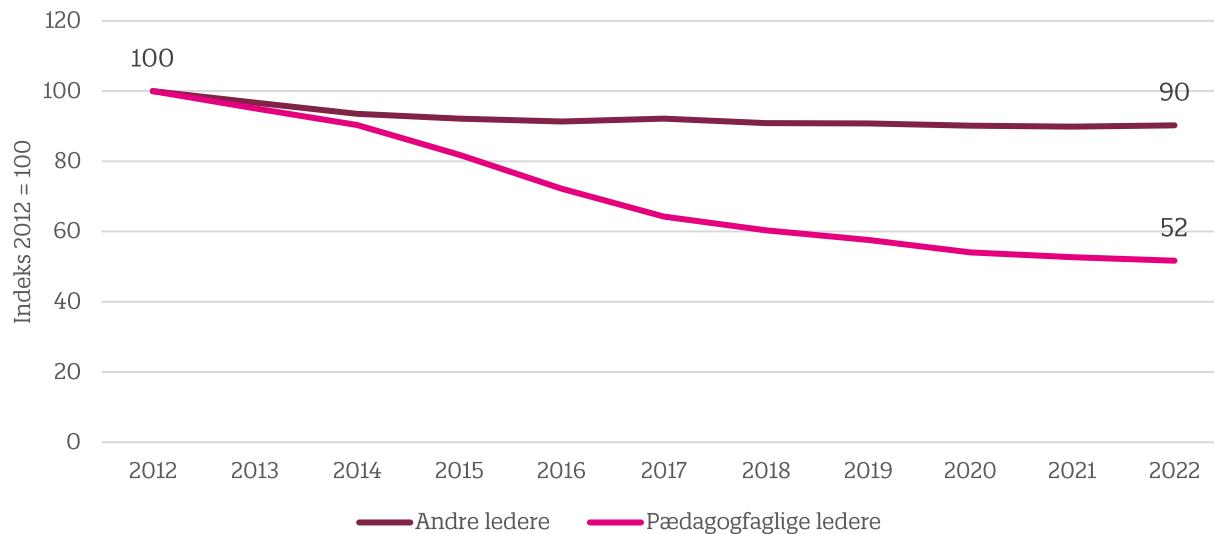
	2012	2014	2016	2018	2020	2022
Elevtal (folkeskolen)	563.404	555.027	547.598	535.263	516.275	509.042*
Lærere	46.507	45.368	44.954	43.538	41.959	42.227
Pædagoger (fritid)	12.315	12.663	11.612	11.498	11.046	10.889
Pædagoger (folkeskole)	2.482	2.215	2.633	2.880	2.937	3.223
Pædagogmedhjælpere og -assisterter	3.702	3.811	3.441	3.433	3.225	3.455

Kilde: Statistikbanken (UDDAKT20) og KRL

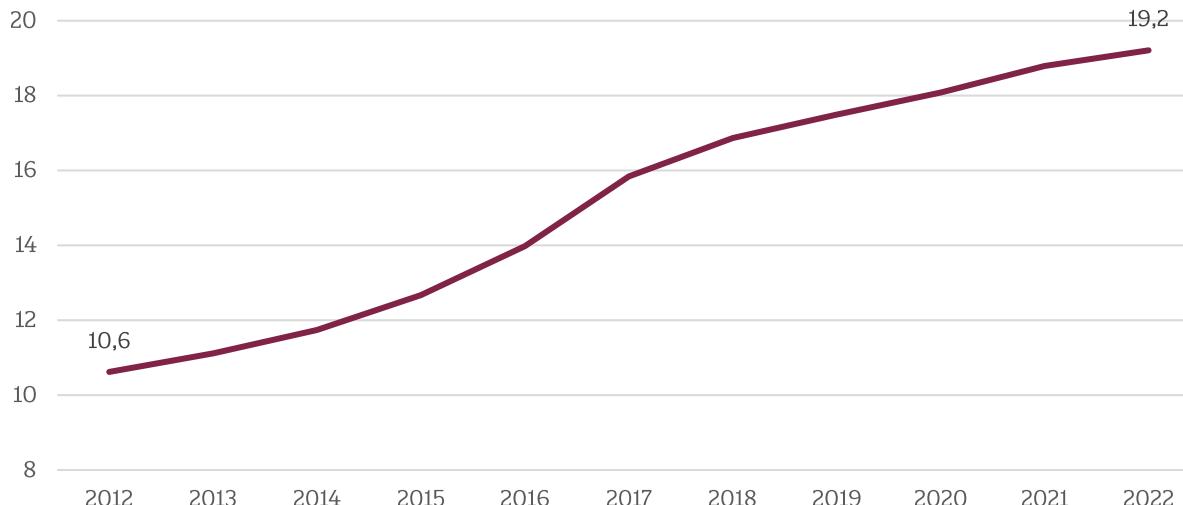
* Elevtallet er fra 1/10 2021

Pædagogfaglige ledere på 6-18 årsområdet

Figur 8: Pædagogfaglige ledere og andre ledere på 6-18 årsområdet

Figur 9: Medarbejdere pr. pædagogfaglig leder

Figur 8: De sidste 10 år er antallet af pædagogfaglige ledere på 6-18 års området faldet med 940 stillinger, hvilket svarer til 48 pct. Til sammenligning er antallet af andre ledere på området faldet med 357 stillinger, hvilket svarer til 10 pct. Det er særligt efter folkeskolereformen, der er kommet færre pædagogfaglige ledere, mens antallet af andre ledere har ligget forholdsvis stabilt siden reformen.

Figur 9: Antallet af medarbejdere pr. pædagogfaglig leder er særligt steget efter folkeskolereformen. Før reformen i 2014 var der i gennemsnit 12 medarbejdere pr. pædagogfaglig leder, hvor der nu er over 19 medarbejdere pr. pædagogfaglig leder. Der findes ikke noget anbefalet niveau for, hvor mange medarbejdere en pædagogfaglig leder bør have under sig på skole- og fritidsområdet.

Fritidsinstitutioner: I 2019 var der ifølge Danmarks Statistik 1.702 kommunale SFO'er, fritidshjem og klubber på landsplan, mens der var 1.035 pædagogfaglige ledere på fritidsområdet (Statistikbanken, BOERN4). En væsentlig del af fritidsinstitutionerne har altså ifølge disse tal ikke en daglig pædagogfaglig leder ansat efter lederoverenskomsten. Dog kan der være en afdelingsleder ansat efter pædagogoverenskomsten, hvilket ikke indgår i tabel 5.

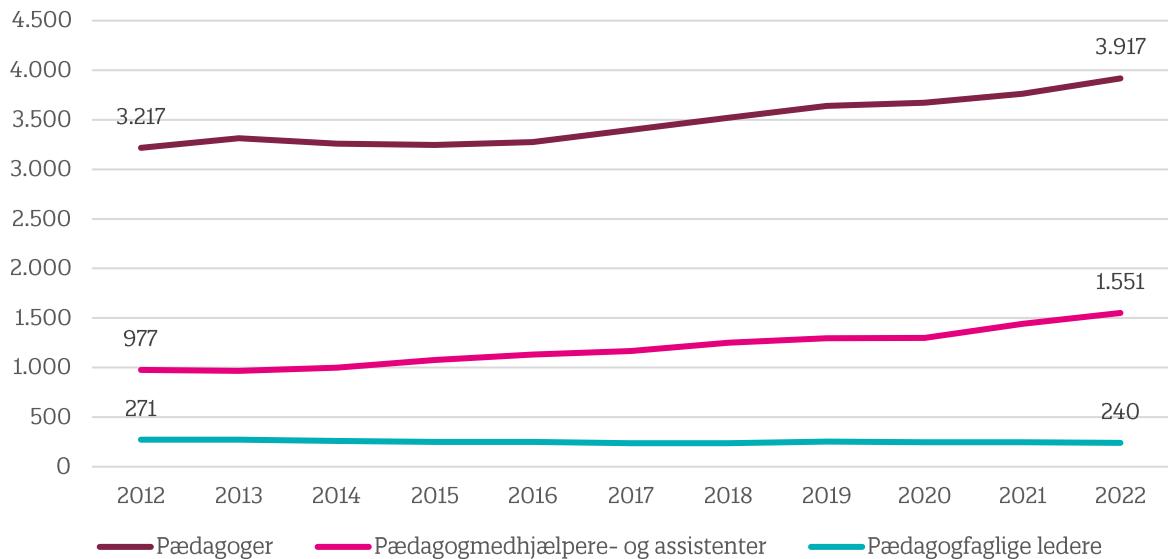
Tabel 5: Pædagogfaglige ledere på 6-18 årsområdet

	2012	2014	2016	2018	2020	2022
Pædagogfaglige ledere	1.946	1.759	1.405	1.175	1.052	1.006
Pædagogiske personaler pr. leder	11	12	14	17	18	19

Kilde: KRL

Pædagoger på de specialiserede områder

Figur 10: Personale på de specialiserede områder

Figur 10: Antallet af personale, der arbejder på de specialiserede områder, er steget de sidste 10 år. For pædagogerne er der kommet 700 flere stillinger, hvilket svarer til en stigning på 22 pct. For pædagogmedhjælperne og -assisterne er der kommet 574 flere stillinger, hvilket svarer til en stigning på 59 pct.

Tabel 6: Pædagoger og elever på specialskoler og i specialklasser

	2012	2014	2016	2018	2020	2021
Pædagoger på specialskoler	2.016	2.097	2.134	2.253	2.383	2.447
Elever i specialskoler	9.016	8.777	9.064	9.449	10.386	10.835
Specialundervisning i 9-20 timer	1.806	463	372	422	269	226
Specialundervisning i 20+ timer	7.210	8.314	8.692	9.027	10.117	10.609
Elever i specialklasser						
Specialundervisning i 9-20 timer	5.054	412	138	281	250	255
Specialundervisning i 20+ timer	13.229	15.605	14.874	15.919	16.722	17.427

Kilde: Statistikbanken (SPECIAL1) og KRL

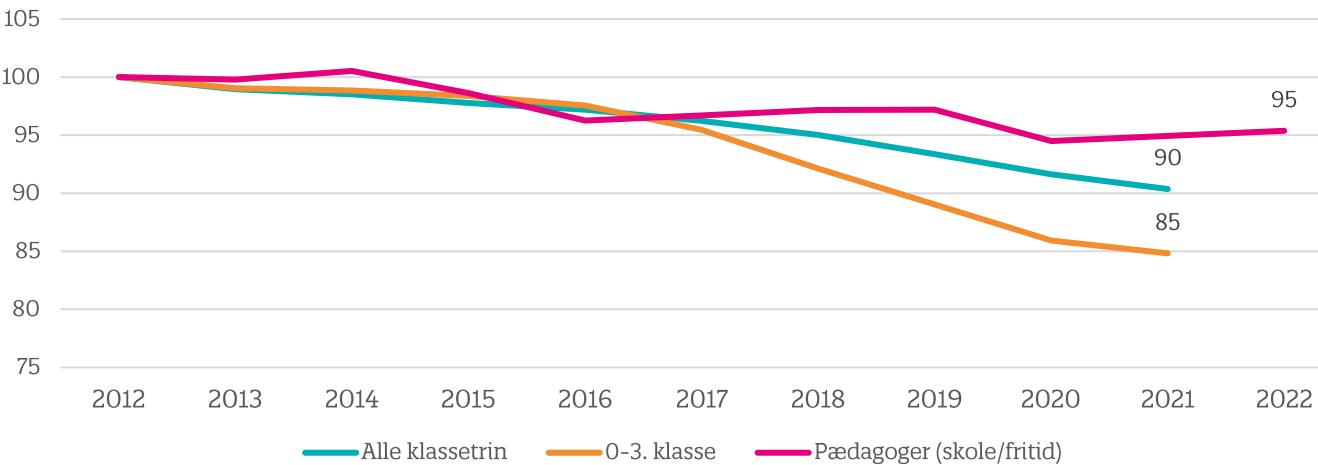
Note: Pædagoger på specialskoler dækker kun kontonummeret for kommunale specialskoler og interne skoler (K32208)

Tabel 6: Cirka 2/3 af pædagogerne på de specialiserede områder arbejder på specialskoler. De seneste par år er antallet af elever i specialskoler steget, og det er hovedsagligt elever med et behov for mere end 20 timers specialundervisning. I specialklasserne i folkeskolen er der kommet færre elever, men tendensen er den samme som i specialskolerne – flere børn med stort behov for specialundervisning, og færre med et mindre behov.

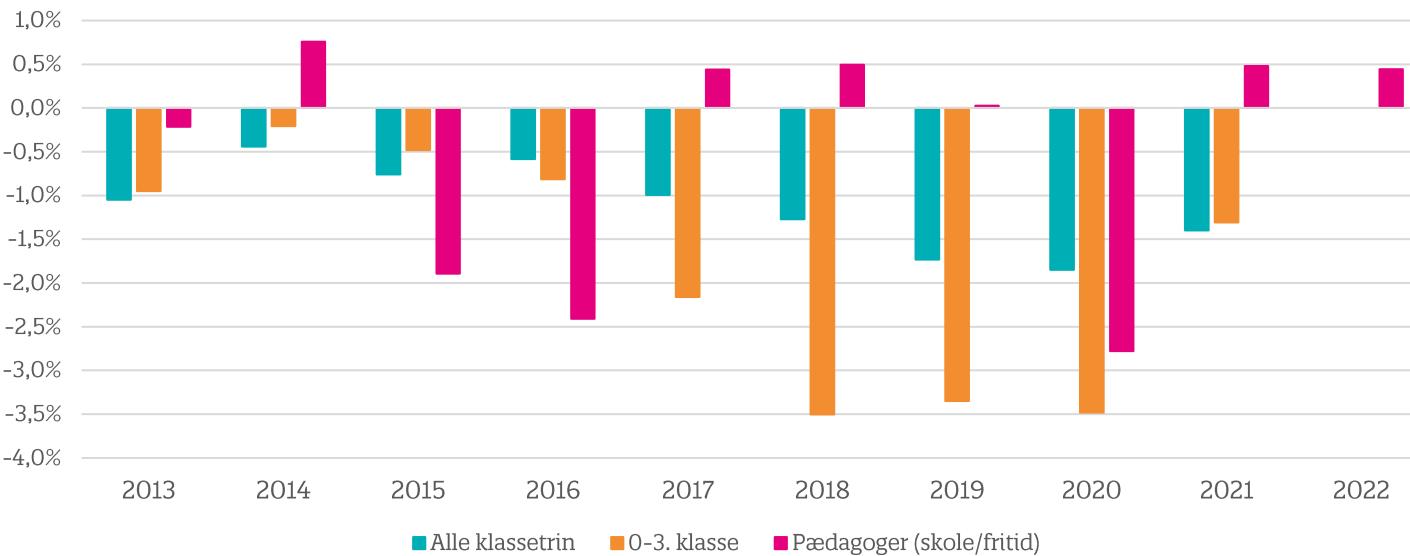
Inklusion: I 2012 blev der indgået en aftale, om at øge inklusionen, så en større del af eleverne med særlige behov bliver inkluderet i den almene undervisning (<https://www.uvm.dk/folkeskolen/laering-og-laeringsmiljoe/inklusion/bag-om-inklusion>). Dette har ikke resulteret i et fald i antallet af pædagoger, der arbejder på de specialiserede områder. Dog har der været en generel stigning i antallet af elever, der har brug for mange timers specialundervisning, mens der har været et fald i antallet af elever med behov for 9-20 timers specialundervisning.

Bilag A

Figur A: Udvikling i antal pædagoger og elever i folkeskolen (2012=100)

Figur B: Årlig udvikling i antal elever og pædagoger i folkeskolen i pct.

Figur A og B viser udviklingen i antallet af elever og pædagoger i folkeskolen. Antallet af elever er opgjort pr. 1/10 hvert år og findes derfor ikke for 2022. Antallet af pædagoger dækker her både over pædagoger ansat i selve folkeskolen samt pædagoger ansat i fritidshjem. Både antallet af pædagoger og elever har været faldende i perioden. Elevtallet er dog faldet mere end antallet af pædagoger. Særligt relevant er det at kigge på udviklingen i antallet af elever i 0-3. klasse, da elever i denne aldersgruppe som regel har den højeste efterspørgsel efter pædagoger. Denne gruppe er falset mere end det samlede elevtal i relative termer. Dette skyldes bl.a., at der har været faldende årgange i den pågældende periode. Ifølge prognoser fra DST vil denne udvikling dog vende midlertidig i løbet af de næste 10-15 år.

Bilag B

Medmindre andet er angivet, stammer alt data fra www.krl.dk (SIRKA). Data er trukket som antal fuldtidsbeskæftigede (overenskomstansatte og tjenestemænd, månedslønnede), på nær når ledelsesspændet opgøres. Ved ledelsesspænd i figur 4 og 8 er data trukket på antal personer (overenskomstansatte og tjenestemænd, time- og månedslønnede) for at gøre ledelsesspændet sammenligneligt med KORA's rapport om ledelsesspænd (https://bupl.dk/up-content/uploads/2017/12/filer-rapport_ledelsespaend_kora2015-2691.pdf). Data fra KRL dækker ikke selvejende og private institutioner og viser derfor ikke et komplet billede af området.

0-5 års området	6-18 års området	De specialiserede områder
K52510 Fælles formål	K32201 Folkeskoler	K32204 Pædagogisk psykologisk rådgivning mv.
K52513 Tværgående institutioner	K32205 Skolefritidsordninger	K32208 Kommunale spec.skoler og interne skoler
K52514 Duginstitutioner	K33876 Ungdomsskolevirksomhed	K32216 Specialpæd. bistand børn i førskolealder
	K52515 Fritidshjem	K33046 Ungdomsudd. for unge med særlige behov
	K52516 Klubber og andre socialpæd.fritidstilbud	K52519 Tilskud privatinst., puljeordninger mv.
		K525821 Forebyggende foranst. for børn og unge
		K52525 Særlige dagtilbud og særlige klubber

Følgende overenskomster indgår: 076 Pæd. pers., daginst./klub/skolefr., 277 Pædagogisk uddannede ledere, 082 Pædagogmedhj. og pædagogiske assistenter, 056 Lærere m.fl. i folkesk. og spec.underv., 273 Ledere m.fl., undervisningsområdet, 149 Dagplejere